

XVIII Tulevaisuuden taikasana

Tärkeimmät parannuskeinot tälle nykyiselle maailmalle lienevät pelon purkaminen ja luottamuksen rakentaminen. Luottamus näyttää minusta taikasanalta tulevaisuuttamme ajatellen. Luottamus rakentaa ja hoitaa. Ihmiset tarvitsevat luottamusta voidakseen elää toistensa kanssa. Ihmiset tarvitsevat luottamusta voidakseen olla onnellisia. Matkailu, valtiot, kirkot, ne kaikki rakentuvat loppujen lopuksi luottamukselle. Talouselämäkään ei selviä ilman luottamusta. Johdon ja alaisten, tuotantolaitosten ja niiden alihankkijoiden, yrityksen ja asiakkaan välillä on oltava tietty luottamuspohja, muuten kokonaisuus ei toimi kitkattomasti. Useimmiten nähdään kilpailu talouselämän moottorina, mutta luottamus on kukoistavalle talouselämälle paljon parempi ja varmempi moottori.

Lukkiutuneissa tilanteissa yksityisten ihmisten, ryhmittymien, kansojen ja uskontojen kesken luottamuksen osoittaminen vastapuolelle voi olla uhkarohkeaa jopa vaarallista. Ja kuitenkin: niin kauan kun vähimmäisluottamusta ei ole, niin kauan kun epäluulo on luottamusta suurempi, mikään ratkaisu ei ole mahdollinen.

Meille lienee täysin selvää, että myös aivan ”normaaleissa”, suotuisissa tilanteissa luottamuksella on perustava osa. Ehkä emme kuitenkaan ole vielä tulleet riittävästi ajatelleeksi, että useimmissa sellaisissa ihmisten keskinäisissä kohtaamisissa, joissa he eivät vielä tunne toisiaan tai tuntevat toisensa huonosti, tarvitaan ennakkoluottamusta, jonka avulla ihmiset voivat löytää toisensa. Monta kertaa riittää, jos edes toinen osapuoli osoittaa tuota ennakkoluottamusta. Se vuorostaan muuttaa toisen osapuolen. Luottamus on ”tarttuvaa”. Kun joku osoittaa minulle luottamusta, herää myös minussa luottamus vastapuoltani kohtaan. Parasta tietysti on, jos ihmiset osoittavat toisilleen molemminpuolista ennakkoluottamusta ensi kerran kohdatessaan.

Juutalaiskristillinen raamattumme sanoo meille vanhassa testamentissa, että meidät on luotu Jumalan ”kuvaksi ja kaltaiseksi”. On aivan selvää, että se pätee kaikkiin ihmisiin, ei ainoastaan juutalaisiin ja kristittyihin. Uudessa testamentissa meitä nimitetään Jumalan lapsiksi, Jumalan pojiksi ja tyttäriksi. Sekin koskee kaikkia ihmisiä, ei ainoastaan kastettuja. Kristillinen spiritualiteettimme kutsuu meitä yhä uudestaan tältä pohjalta näkemään ja rakentamaan suhteemme lähimmäisiimme, olkoot he sitten tuttuja tai muukalaisia, sympaattisia tai epäsympaattisia, ennakoitavissa olevia tai arvaamattomia. Se ei saa johtaa sokeaan, älyttömään hyväuskoisuuteen, vaan reiluun ja avoimeen luottamukseen.

Mitä tässä on tullut sanotuksi yksittäisten ihmisten kohtaamisesta, pitäisi laajentaa koskemaan myös eri intressiryhmien, valtioiden, kansojen, kulttuurien, kirkkojen ja uskontojen kohtaamisia.

Tiedän monien pilkkaavan ihmisiä, jotka lähiympäristönsä lisäksi haluaisivat ”halata” koko maailmaa. Uskon, että on terveellistä harjoittaa tuota ”globaalia syleilyä” yhä uudestaan. Tuo ”syleily” merkitsee sekä hyvää tahtoa että myös mahdollisuuksien mukaan omaa osavastuuta kokonaisuudesta. Minusta näyttää tärkeältä, ettei suljeta pois ketään eikä mitään, mikä edistää mukaan ottamista, huomioon ottamista, arvostamista ja rakentamista.

Minulle on selvää, että olemme rajallisia olentoja ja siksi meidän rakkautemmekin on rajallista. Mutta rakkaus ”yksityiskohtiin” (yksittäisiin ihmisiin, yksittäisiin luotuihin) ja rakkaus kokonaisuuteen (ihmiskuntaan, luomakuntaan) pitää nähdä yhden todellisuuden kahtena poolina, jotka eivät toimi toisiaan vastaan eivätkä ole irrotettavissa toisistaan.

Ihminen on mikrokosmos makrokosmoksessa. Kaikella hänen ulkopuolellaan olevalla on vastineensa myös hänen sisällään. Eikö myös kaikkien ja kaiken ”yksittäisyys” voisi kuvastua Jumalassa, ihmisessä, kristityssä (epätäydellisessä muodossa)? Emmekö ole Jumalan kaltaisiksi luotuja ja eikö meidän maanpäällisen elämämme kuluessa pitäisi tulla yhä enemmän Hänen kaltaiseksi? ”Jumalan suuruuteen suuntautuminen” (”Die Wende zu Gottes Weite”) on ystäväni Br. Walbert Bühlmannin erään kirjan nimi. Se on myös minun

sanomani. Vain kun yritämme omaksua itsellemme jotakin Jumalan suuruudesta, tulemme kykeneviksi vastaamaan aikamme ja ihmiskunnan kehityksen haasteisiin. Olen vakuuttunut, että suuntautuminen Jumalan suuruuteen voi antaa kristilliselle spiritualiteetillemme siivet ja avata uusia näköaloja. Tässä suhteessa on katolinen teologia Intiassa jo paljon edellämme. Siksi toivon, että seuraavassa vihkossani voisin kertoa siitä enemmän.

Dornbirn, toukokuussa 2005

Helmuth Theodor Rohner

Kielenkäännös Saksan kielestä: Heikki Pusa